

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАЦЛЕННЯ СІЮЗА ПІСЬМЕННИКАЎ БССР

№ 56 (1485)

Аўторак, 12 ліпеня 1960 года

Цана 40 кап.

ІДЗЕ ГРАМАДСКІ АГЛЯД БІБЛІЯТЭК

М. МІНКОВІЧ, намеснік міністра культуры БССР.

Партыя заклікае работнікаў культуры аддаваць ідэям і культурнаму выхаванню саветскіх людзей усе сілы і веда, ахапіць сваім уплывам усіх працаўнікоў горада і вёскі, абуджаць у іх высокародныя, светлыя думкі і пачуцці. У вырашэнні гэтых вядлікіх і высокародных задач важная роля належыць бібліятэкам.

Цяпер у Беларусі працуе 20 тысяч бібліятэк усіх вядомстваў. Кніжны фонд іх перавышае 50 мільянаў тамоў. У мінулым годзе масавыя бібліятэкі аднаго толькі Міністэрства культуры абслужылі больш двух мільянаў чытачоў; выдадзена было звыш 36 мільянаў экзэмпляраў кніг.

Клопатамі аб далейшым развіцці бібліятэчнай справы прасякнута пастанова ЦК КПСС «Аб стане і мерах палепшэння бібліятэчнай справы ў краіне». Выконваючы гэтую пастанову, многія бібліятэкі рэспублікі палепшылі работу; павялічылася выдача кніг па ўсіх галінах ведаў, узраста колькасць чытачоў, папоўніліся кніжныя фонды. Больш увагі аддаецца цяпер масавай рабоце сярод чытачоў. У многіх раёнах рэспублікі бібліятэчныя кнігі чытаюць у кожнай сям'і, а ў раёне месці — кожны пісьменны чалавек.

За апошні час узмацнілася сувязь бібліятэк з вытворчасцю. Многія гарадскія бібліятэкі (Новабеліцкая, Новабеліцкая, Аршанская імя Пушкіна, Лідская і іншыя) сумесна з прафсаюзнымі рэгулярна абслужваюць тэхнічнай і іншай літаратурнай работай і інжынерна-тэхнічных работнікаў фабрык, заводаў, будоўляў, актыўна прапагандаюць дасягненні навуцы і перадавога вопыту. Лепшыя, Уздзенская, Слоніцкая раённыя бібліятэкі добра наладзілі прапаганду сельскагаспадарчых ведаў. Актыўна прапагандаюць сельскагаспадарчую літаратуру многія сельскія бібліятэкі. Так, у Іванаўскай бібліятэцы Крычаўскага раёна чытаюць літаратуру ўсе жывёлаводы і механізатары сельскагаспадарства. Актыўным чытачам бібліятэкі з'яўляюцца даяры Логінава і Рыбчынскага, якія за апошні час праціталі па дваццаць кніг, пераважна аб дасягненнях навуцы і перадавога вопыту ў сельскай гаспадарцы. Атрыманні веды яны прымяняюць у сваёй рабоце. Даяры Логінава і Рыбчынскага ўжо надалі больш як па дзве тысячы літраў малака ад кожнай замацаванай за імі каровы.

З прымясненнем мы сёння адзначаем, што 93 праценты ўсіх калгасных сям'яў з'яўляюцца чытачамі бібліятэк. 414 масавыя бібліятэкі арганізавалі адкрыты доступ чытачоў да кніжных фондаў.

Аднак работа многіх бібліятэк усё яшчэ не адпавядае задачам і патрабаванням сённяшняга дня. Значная частка прафсаюзных, сельскіх і калгасных бібліятэк адарвана ад вытворчага жыцця сваіх прадпрыемстваў, будоўляў, калгасаў. Вельмі дрэнна яшчэ выкарыстоўваюцца багатыя нашы кніжныя фонды. У мінулым годзе, напрыклад, у масавыя бібліятэкі кожная кніга не павяляла ў чытачоў і двух разоў. У раёне бібліятэк дрэнна вядзецца масавая работа, не наладжана інфармацыя аб новай літаратуры, якая паступае ў фонды, рэдка праводзяцца літаратурныя вечары, канферэнцыі чытачоў, гутаркі аб кнігах, часта няма патрэбных новых кніг. У некаторых гарадах і раёнах рэспублікі да гэтага часу не выконваецца пастанова ЦК КПСС аб правільным тэрытарыяльным размяшчэнні бібліятэк, аб добраапрадаванні іх і стварэнні неабходных умоў для работы. Не ўдалося яшчэ пераадоліць у гэтым пытанні ведамасныя бар'еры. Пасобныя кіраўнікі ведамстваў і прадпрыемстваў ніяк не могуць змірыцца з тым, што іх бібліятэкі павінны быць адкрыты для ўсіх працоўных. У цэнтры Мінска размешчаны дзесяткі бібліятэк усіх вядомстваў. Затое ў раёне аэрапорта няма ніводнай. Такое становішча не толькі ў Мінску, але і ў

іншых гарадах рэспублікі. Тым не менш, гарвыканком і аддзельныя культуры пакуль не прымаюць дзейных мер, каб правільна размясціць сетку бібліятэк.

Бібліятэка Кастрычніцкага раёна Мінска працуе ў жалкіх умовах. Многа разоў мы звярталіся ў Мінскі гарвыканком з просьбай выдзеліць бібліятэцы памяшканне. Аднак і сёння гэтае пытанне не вырашана, хоць магчымасці можна адшукаць. На жаль, такіх выпадкаў у рэспубліцы няма.

Вуліны недахоп у рабоце многіх бібліятэк — няправільны падыход да комплектавання кніжных фондаў. Многія бібліятэкі комплектуюць неактуальна. Хіба не гэтым тлумачыцца хоць бы той факт, што Гомельскі бібліятэкар заказаў для бібліятэкі вобласці 300 экзэмпляраў кнігі «Марахоўства ў старажытным Кітаі», а «Даведнік механізатара» і брашура «Брыгады камуністычнай працы ў калгасах»... па два экзэмпляры на ўсю вобласць. Церахоўская дзіцячая бібліятэка, якая абслужуе толькі юных чытачоў, набыла кнігі: «250 страў кітайскай кухні», «Угрум-рака», «Пармскі мастацтва», папсалася на творы Балзана. Такія выпадкі не адзінаковы. І тлумачацца яны тым, што ў раёне бібліятэк працуюць людзі, якія не любяць і не ведаюць сваёй справы, а аддзельныя культуры не дапамагаюць ім, не прадаўжаюць да іх належнай патрабавальнасці. Аграўская сельская бібліятэка Зэльвенскага раёна размешчана ў невялікім пакоі прыватнага дома. Бібліятэкарка Т. Беладзе не працягвае ініцыятывы ў рабоце, слаба павышае свой культурны ўзровень. Загадчыца Капыльскай дзіцячай бібліятэкі Т. Алесандрава да гэтага часу не ведае аб пастановах ЦК КПСС і ЦК КПБ па пытаннях работы бібліятэк. Мы не можам пагадзіцца з падобнымі фактамі. Вывады з іх усім гэтым у першую чаргу загадчыкі раённых аддзелаў культуры.

Мы абавязаны ліквідаваць недахопы ў рабоце бібліятэк, зрабіць іх працу разнастайнай, цікавай, змястоўнай, каб яны сталі сапраўднымі правадымі ведаў і перадавога вопыту ў масы, баявымі прапагандамі і ідэй камунізма.

Каб рэзка павялічыць узровень работы бібліятэк, ЦК КП Беларусі паставілі ўвесці грамадскі агляд бібліятэк усіх вядомстваў рэспублікі. Агляд працянецца да кагца бігучага года.

Для правядзення агляда створана рэспубліканская камісія. У абласцях і раёнах ствараюцца абласныя і раённыя агляльныя камісіі. Рэспубліканскай камісіяй зацверджана і разаслана палажэнне аб умовах агляда.

Агляд мае на мэта карэктным чынам палепшыць работу бібліятэк рэспублікі, узмацніць прапаганду гістарычных рашэнняў XXI з'езду КПСС, унутранай і знешняй палітыкі партыі і ўрада, самым актыўным чынам дапамагаць партыйным і саветскім органам у камуністычным выхаванні саветскіх людзей.

Палажэнне прадугледжвае, каб у перыяд агляда бібліятэкі рэгулярна абслугоўвалі кожны вытворчы ўчастак, кожную сям'ю ў горадзе і вёсцы, а затым і кожнага пісьменнага чалавека. Бібліятэкі павінны шырэй і лепш выкарыстоўваць кніжныя фонды, зрабіць іх агульнадаступнымі.

Умовы агляда прадугледжваюць, каб бібліятэкі рэспублікі больш актыўна займаліся масавай і індывідуальнай работай сярод чытачоў: часцей праводзілі канферэнцыі, літаратурныя і тэматычныя вечары, дыскусіі, чыткі кніг (як у бібліятэках, так і на прадпрыемствах, у калгасах і саўгасах), палішалі даведчыка-бібліяграфічную работу, стваралі паўнацэнныя сістэматычныя і алфавітныя каталогі, рэкамендацыйныя тэматычныя картатэкі.

Важны фактар, які будзе вызначаць поспех у рабоце кожнай бібліятэкі, — старанне ўмоў для плённай работы чытачоў у чытальнай зале і на абанемце. Неабходна прыняць усё захаванае, каб у бібліятэках была даступна колькасць сталяжоў, кніжных вітрын, каталожных скрын, мэблі. Трэба добра падрыхтавацца да з'явы, забяспечыць бібліятэкі налівам і т. д.

Работнікі бібліятэк ніколі не спрашчаюць услабленымі на іх задачамі, калі не будуць мець пастаяннага актыўна з ліку моладзі, інтэлігенцыі. Неабходна павысіць ролю саветаў бібліятэк, шырэй прыцягваць грамадскіх да прапаганды кнігі.

Вінікі агляда, безумоўна, будуць залежаць ад узроўню кіраўніцтва бібліятэкамі з боку партыйных, саветскіх, прафсаюзных, камсамоўскіх арганізацый і органаў культуры.

Лепшай будзе прызнана тая бібліятэка, якая дасягне найвышэйшых вынікаў паказчыкаў у прапагандзе і выдачы чытачам твораў класікаў марксізма-ленінізма, актуальнай грамадска-палітычнай, прыродазнаўчай, навуковай, атэістычнай, тэхнічнай і сельскагаспадарчай (перш за ўсё аб дасягненнях навуцы і тэхнікі, перадавога вопыту), мастацкай і іншай літаратуры. Сур'ёзную ўвагу трэба звярнуць на прапаганду беларускай літаратуры.

Лепшай будзе прызнана тая бібліятэка, якая арганізуе справу так, што кнігу будуць чытаць у кожнай сям'і, на кожным прадпрыемстве, у кожным паку, інтэрнаце, рабочых, калгасе і саўгасе, у кожным населеным пункце сваёй зоны. Значыць, трэба звярнуць асаблівую ўвагу на шырокае арганізацыйнае пунктаў выдачы кніг, філіялаў бібліятэк, кінаабошчы, на стварэнне бібліятэка-перасоак і хатніх бібліятэк. Трэба, каб абласныя, гарадскія і раённыя бібліятэкі штодзённа аказвалі ўсебаковую металічную дапамогу работнікам нізавых бібліятэк, праводзілі з імі семінары і практыкумы, укаранялі ў іх работу перадавыя метады.

Заклучэнне агляда бібліятэк у раёнах і абласцях будзе праведзены ў студзені — лютым 1961 г.

Бібліятэкам, якія выкарыстоўваюць умовы агляда, будуць прысвоены назвы «Лепшая сельская (прыкладная, калгасная, дзіцячая і інш.) бібліятэка раёна, вобласці, рэспублікі».

Грамадскі агляд бібліятэк рэспублікі ўзіме іх работу на ўзровень задач сённяшняга дня.

На гастролях за мяжой

Каля двух месяцаў у Англіі і Галандыі праходзілі гастролі групы саветскіх артыстаў тэатра і эстрады, у склад якой уваходзілі саліст Беларускай Дзяржаўнай філармоніі заслужаны артыст БССР музыкант Аркадзь Астравецкі, саліст Ленінградскага тэатра оперы і балету імя Кірава народны артыст Саюза ССР Канстанцін Ляпцеў і інш.

Беларускі артыст выконваў у канцэртных праграмах пачынаючы з твораў саветскіх і рускіх кампазітараў новыя п'есы беларускіх аўтараў. Англіскі і галандскі драм да высокаму аўнуку выступленням саветскіх артыстаў.

Канцэрты маскоўскіх артыстаў

Цікавыя і разнастайныя канцэрты наладзіла ў летні час працоўныя рэспублікі Беларускае дзяржаўнае філармонія.

Вечары аперэты адбыліся ў Оршы і Брэсце. У іх прынялі ўдзел заслужаны артыст РСФСР і КАССР лаўрэат Сталінскай прэміі М. Рубан, артысты І. Мірончыца, Т. Азарова, Б. Хмяльнік. У праграму вечароў уключаны армі, сцэны і дуэты з музычных камедый і аперэ саветскіх і зарубажных кампазітараў. Некалкі вечароў аперэты будзе наладжана ў Мінску.

Творчыя вечары-канцэрты папулярнага саветскага кампазітара-песенніка Людмілы Лядавай былі наладжаны ў Віцебску, доме адпачынку «Сасноўка», Мінску. Творы кампазітара — выканаўшы скрыпачам М. Русін і спявачка Г. Астроўская і Т. Пакрас.

Людміла Лядава выступіла з творчымі вечарамі ў раённых цэнтрах мінскай і гродзенскай абласцей — Маладзечна, Вілейка, Лідзе, Ашмянках і Сморгоні.

Па-над вёскай песня льецца...

Маланка абляцела двары калгаснікаў вёска аб тым, што ў вёску Карма (цэнтральная сядзіба калгаса «Абруна» Добрушскага раёна) прыладжае калектыв мастацкай самадзейнасці сусельнага калгаса імя Кірава. Задобга да пачатку канцэрта ўсе месцы прасторнай залы клуба запоўнілі калгаснікі.

Іор спявае пачаў канцэрт. Калгасны хор спявае песню «Беларусь, Радзіма», за ёй гучыць «Расцівай, Сібіры», беларуская народная песня «Ой, рэчкі, рэчкі» і інш. Потым танцавальная група выконвае народныя танцы «Лявоніха» і «Яблычка».

З натхненнем чытальнікі дэкламавалі байкі, сатырычныя і жартоўныя вершы К. Крапіны, Ул. Корбана, С. Міхайлова, С. Алейніка і іншых паэтаў. Асабліва добра чытаў Фелар Прусакоў.

Літовыя ўвечары закончылі цікавы канцэрт гэсцей.

Н. ПАРУКАУ.

Кустава нарада кінамеханікаў

У Кімавіцкім раённым Доме культуры адбылася куставая нарада кінамеханікаў і інспектараў кінаапаратуры культуры Кімавіцкага, Слаўгарадскага, Хойніцкага, Крычаўскага і Мсціслаўскага раёнаў.

З дакладам аб выніках выканання сацыялістычных абавязанстваў работнікамі кіно за першае паўгоддзе выступіў намеснік начальніка абласнога Упраўлення культуры т. Жалвакоў. Кінамеханікі т. Старавойтаў (Кімавічы), Жылкоў (Краснаполь), Ратабальская (Крычаў) і іншыя расказалі на нарадзе аб сваёй рабоце.

Мініскі паліграфкамініст імя Якуба Коласа — малодзе прадпрыемства рэспублікі. Яму янадаўна споўнілася чатыры гады. Але якія незапам'янальныя змены адбыліся тут за гэты час! З улічэннем можна цяпер назваць камінат сапраўднай фабрыкай кнігі, аншанскай сучаснай тэхнікай. Займіце ў вядлікі, прасторныя, залітыя святлом сонечнага цяпла каміната. Вас адрозняе ўражэнне вялікай колькасці станкоў, аграгатаў і паточных ліній. Прымаюцца самыя дзейсныя захавы, каб аблегчыць працэсы работы, каб паскорыць нараджэнне кнігі.

Нашаму народу патрэбна надзвычай многа кніг — добрых і розных. Кніга для саветскага чалавека — лепшы спадарожнік і сябра. Паліграфкамініст з году ў год павялічвае выпуск літаратуры.

Актыўным творчым жніцём жыць у гэтыя дні калектыв паліграфкаміната. У гонар Пленума ЦК КПСС узяты новыя павышаныя абавязанствы. Гэта перш за ўсё да тэрмінова выканання задавае задаче і даць звыш плана паўгара мільяна кніг; знізіць сабекошт выпускаемай прадукцыі дадаткова на адзін працэнт; атрымаць звыш плана 500 тысяч рублёў прыбытку. У абавязанствы ўключаны і такія пункты: да 13 ліпеня закончыць выпуск падручнікаў для школ нашай рэспублікі. Увес калектыву каміната ў гонар Пленума вырашыў дамагацца права называцца прадпрыемствам камуністычнай працы.

Паліграфісты не кідаюць слоў сваіх на вецер. Іх дэвіз: даў слова — стрымай яго! На прадпрыемстве шырыцца рух брыгад і ўдзячна за вы-

Пленум Цэнтральнага Камітэта ЦК Беларусі

8—9 ліпеня адбыўся III пленум Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі.

Пленум разгледзеў наступныя пытанні:

1. Аб павышэнні ролі грамадскіх і барацьбе са злчыннасцю і парухамі грамадскага парадку.

2. Аб стане і мерах палепшэння работы па ўкараненню дасягненняў навуцы і перадавога вопыту ў калгасную і саўгасную вытворчасць.

3. Аб выніках выканання сацыялістычных абавязанстваў па сельскай гаспадарцы за I паўгоддзе і мерах па паспяховаму выкананню абавязанстваў, прынятых на 1960 год.

З дакладам «Аб павышэнні ролі грамадскіх і барацьбе са злчыннасцю і парухамі грамадскага парадку» выступіў сакратар ЦК КПБ П. М. Машараў.

У спрэчках па дакладу выступілі тт. А. Б. Насілоўскі — сакратар Мінскага гаркома КПБ, І. І. Савенна — старшыня калгаса «Зара камунізма» Іванаўскага раёна, Ф. М. Іваню — сакратар Магілёўскага абкома КПБ, В. І. Наслоў — Старшыня Празвідума Вархожнага Савета БССР, Г. М. Жабіцкі — сакратар ЦК ЛКСМБ, М. А. Нечыннін — начальнік Палітупраўлення БВА, Р. Я. Назлова — электраваршчыца заводу «Гомсельмаш», В. І. Пятроў — старшыня Камітэта дзяржаўнай беспякі пры Саўеце Міністраў БССР, В. М. Сініцын — сакратар Віцебскага гаркома КПБ, Г. М. Алейнін — сакратар Брэсцкага гаркома КПБ, А. І. Геранін — сакратар Гродзенскага гаркома КПБ, Н. І. Савінін — намеснік загадчыка аддзела ЦК КПСС, А. А. Зварэвіч — рэдактар газеты «Советская Белоруссия», В. А. Ганчароў — намеснік пракурора БССР.

З дакладам «Аб стане і мерах палепшэння работы па ўкараненню дасягненняў навуцы і перадавога вопыту ў калгасную і саўгасную вытворчасць» і «Аб выніках выканання сацыялістычных абавязанстваў па сельскай гаспадарцы за I паўгоддзе і мерах па паспяховаму выкананню абавязанстваў, прынятых на 1960 год» выступіў сакратар ЦК КПБ Ф. А. Сурганю.

У спрэчках па дакладу выступілі тт. Р. Р. Панамароў — першы сакратар Гродзенскага абкома КПБ, В. І. Баўрынін — сакратар Старарадоўскага райкома КПБ, У. Е. Лабанон — першы сакратар Віцебскага абкома КПБ, С. Г. Снарпанаў — акадэмік Акадэміі сельскагаспадарчых навук БССР, К. В. Мацюшоўскі — першы сакратар Магілёўскага абкома КПБ, І. А. Цімошчына — сакратар Пінскага гаркома КПБ, А. І. Варанцоў — сакратар Гомельскага абкома КПБ, У. Ф. Міцкевіч — старшыня Мінскага аблвыканкома, В. С. Смірноў — сакратар ЦК ЛКСМБ, І. Д. Багроў — сакратар Брэсцкага абкома КПБ, М. Я. Мацанаўра — віцэ-прэзідэнт Акадэміі сельскагаспадарчых навук БССР, С. А. Баранін — дырэктар саўгаса «Свіслач», М. М. Луцэна — міністр сельскай гаспадаркі БССР.

З прамовай на пленуме выступіў кандыдат у члены Празвідума ЦК КПСС, першы сакратар ЦК КПБ Н. Т. Мазураў.

Па абмеркаванні пытанняў пленум прыняў адпаведныя пастановы.

Пленум вызваліў ад абавязкаў члена бюро ЦК КПБ С. К. Цімошчыну ў сувязі з выбіццём з партарганізацыі рэспублікі.

Пленум выбраў членам бюро ЦК КПБ С. О. Прытыцкага.

Насустралі ліпеньскаму Пленуму ЦК КПСС

Малады рацыяналізатар Гомельскага падшпіннікавага заводу Уладзімір Сямёнавіч Ткачоў вынаймаў аўтамат для зборкі веласіпедных падшпіннікаў. Прымяненне гэтага прыбора дазволіць змяніць паўўтаматы, якія тут дзейнічаюць, а таксама павялічыць прадукцыйнасць працы ў два разы і скараціць колькасць работных занятых на гэтай аперані. Азвяс зборчык зладзе абслугоўвае тры-чатыры такія аўтаматы.

На здымку: Ул. С. Ткачоў за наладкай аўтамата. Фота Ф. Раманова. Фотахроніка БЕЛТА.

Нашы планы — нашы крылы

Было гэта так. Друкар Ю. Натвіч вельмі доўга прыпраўляў на машыне фарму і нічога ў яго не атрымлівалася. Друкаваць заказ негэта было. Давялося звязаць з машыны фарму як брак. Інакш паставіўся да гэтай справы друкар І. Малеўскі, які ўзнавіў брыгаду камуністычнай працы. Ён прыкладу коў сваю стараннасць, умельства, кемлівасць — і справа шыйла на лад. Заказ быў выканан паспяхова, пры высокай якасці.

Гэты выпадак відарочна паказвае, што ва ўсякай справе пераможам выходзіць той, хто ўсё сабе аддае працы, хто дасканала валодае сваёй прафесіяй. Вядома, што ад працы друкара ў многім залежыць якасць кнігі. Можна надрукаваць малонкі і тэкст кнігі шэра і невзрачна, а можна зрабіць усё добра і прыгожа. Прауючы на плоскадрукарскай машыне, Іван Малеўскі ўсе заказы выконвае толькі добра і выдатна.

Мініскі паліграфкамініст імя Якуба Коласа — малодзе прадпрыемства рэспублікі. Яму янадаўна споўнілася чатыры гады. Але якія незапам'янальныя змены адбыліся тут за гэты час! З улічэннем можна цяпер назваць камінат сапраўднай фабрыкай кнігі, аншанскай сучаснай тэхнікай. Займіце ў вядлікі, прасторныя, залітыя святлом сонечнага цяпла каміната. Вас адрозняе ўражэнне вялікай колькасці станкоў, аграгатаў і паточных ліній. Прымаюцца самыя дзейсныя захавы, каб аблегчыць працэсы работы, каб паскорыць нараджэнне кнігі.

Нашаму народу патрэбна надзвычай многа кніг — добрых і розных. Кніга для саветскага чалавека — лепшы спадарожнік і сябра. Паліграфкамініст з году ў год павялічвае выпуск літаратуры.

Актыўным творчым жніцём жыць у гэтыя дні калектыв паліграфкаміната. У гонар Пленума ЦК КПСС узяты новыя павышаныя абавязанствы. Гэта перш за ўсё да тэрмінова выканання задавае задаче і даць звыш плана паўгара мільяна кніг; знізіць сабекошт выпускаемай прадукцыі дадаткова на адзін працэнт; атрымаць звыш плана 500 тысяч рублёў прыбытку. У абавязанствы ўключаны і такія пункты: да 13 ліпеня закончыць выпуск падручнікаў для школ нашай рэспублікі. Увес калектыву каміната ў гонар Пленума вырашыў дамагацца права называцца прадпрыемствам камуністычнай працы.

Паліграфісты не кідаюць слоў сваіх на вецер. Іх дэвіз: даў слова — стрымай яго! На прадпрыемстве шырыцца рух брыгад і ўдзячна за вы-

сокае права называцца калектывам камуністычнай працы. Сёння на прадпрыемстве дзесяць лепшых брыгад уадастоены права насіць высокае і горада званне разведчыкаў будучыні. Хто гэтыя людзі? Перш за ўсё, запявала гэтага руху Клара Трушкевіч і яе сяброўкі, брыгада Міны Багдановіч з макетнага аддзялення і многія іншыя. Іх прыкладу следуе цяпер яшчэ 47 брыгад.

Спаборніцтва — вось тая жыватворная сіла, якая спрыяе агульнаму ўздыму. Самы вышэйшы пах на прадпрыемстве — пералітэты, у ім прадуе 700 чалавек. Догты час гэты цах длічыўся адстаючым, у ім трэба выконваць многа дробных апераній, тут нічога памат ручной працы. Але вось разгарнулася спаборніцтва, і гэта адразу ўнесла той свежы стурменны ініцыятывы, якога так не хапала цаху. І былі адстаючы цах у спаборніцтве за першы квартал заняў першае месца на камбінаце. Яму ўручаны пераходны Чырвоны сцяг, лепшыя рабочыя атрымалі грашовыя прэміі.

Каб зрабіць спаборніцтва рухавіч сілай у барацьбе за новае і перадавое на вытворчасці, тут шырока ўжываецца многа цікавых форм масавай работы. Наладжана абым вопытам, прауючы цахавыя райдавыя брыгады. Выпускаяцца, напрыклад, друкаваная газета «Фотафакт», якая аператывна занатоўвае на сваіх старонках усё непаладкі вытворчасці. Кожнаму непрыемна трапіць у газету, і таму рабочыя імкнучца працаваць добра, не дапуская браку.

Прайдзіце цяпер па камбінаце і вы адрознае заўважце, які чыста і ўтульна ў кожным цаху. Куды толькі знікла смецце, якога раней было так многа. І ў гэтай справе дапамагла грамадскасць. Райдавая брыгада, праходзячы па цахах, сочыць за чысцінёй.

Калі трапіліся ў пакой макетнага аддзялення пералітэтная цаха, дзе прадуе брыгада камуністычнай працы Міны Багдановіч, здасна, што зайшоў у добрую чытальную залу гарадской бібліятэкі. Так тут чыста, утульна, такая стаіць засяроджаная цішыня. У гэтым пакоі прауюць дзятчаты, якія не так даўно скончылі школы і цяпер сталі лепшымі работнікамі камбіната. Кожнае з іх авалодала ўсімі працэсамі пералітэтнай справы, выконвае работу прыгожа і высокакасна. У брыгадзе — адзіначка чалавек і ўсе любяць самадзейна мастацтва, актыўна наведваюць харавы турток. Дружна жывуць дзятчаты. Яны разам ходзяць у кіно, театры, музеі, чытаюць кнігі. Прыкметна павысілася актыўнасць рацыяналізатараў і вынаходнікаў камбіната. Напрыклад,

У выніку прынятых мер значна палепшылася якасць выпускаемых кніг.

Да Пленума ЦК КПСС паліграфкамінат закончыў выпуск падручнікаў для беларускіх школ. Колькі іх цяпер ляжыць на складзе, новенькіх, прыгожых, гатовых да адпраўкі ў нашы школы!

Калектыву камбіната паспяхова выканаў паўгадавую праграму.

Над вядлікімі планами прадуе калектыв паліграф

„ДАРЫЦЕ КАХАНЫМ ЦЮЛЬПАНЫ“

Спектаклем пад такой пэтычнай назвай дзяржаўны тэатр музычнай камеды. Прэ ўсёй вясніцы гэты гатава тэатр, якіясьці асобныя эпізоды не гадзі, аднак, скажаць, што аўтары яго (музыка А. Сандлера, п'еса А. Губермана і А. Шнайдэра, вершы Н. Дабранаскай) напісалі такую выдатную музычную камелю, якая да магчымасьці бездакорна, свежа паставіць яе на сцэне тэатра.

У музычнай камеды А. Сандлера шмат чаго недаробна. Тут і дэючыя асобы, якія не аказваюць ніякага ўплыву на развіцьцё і логіку п'есы ў творы, як напрыклад, вобразы каментаратара спектакля, студэнтаў з краінаў народнай драматычнай тэатраў і Шандара, міліцыянера. Аслучнае непарушана мастацка сувязь паміж музычнай і словамі, выдатны і токсавыя эпізоды. З гэтай прычыны спыняе не пераходзіць непарэдна ў размову героў і спыняе дэючы, не «выклікае» ў выкананьні п'есы тэатра дэючы асобы. Сустрэкаюцца дэючыя вершы. Прыкладам гэтага могуць быць наступныя радкі:

Ой, неужулі мне не сніцца? Я людзкія вачы ліца (1?).

Гаворачы аб тым, на што аўтар музычнай камеды не звярнуў пэтычнай увагу, трэба адзначыць, што ў ёй толькі індыйскія спявачы Фарыды, студэнтка Ірынка і астрадзяна спявачка Андрэева маюць яркія разгорнутыя музычныя характарыстыкі. Астатнія героі твора іх амаль пазбавілі наогул. Пры напісаньні многіх цікавых эпізодаў, што сведчаць аб умелым кампазітарэ ствараюць музыку апэратыўнага жанра, ён не заўсёды карыстаецца арыгінальнай мовай.

«Дарыце каханым цюльпанам» — твор, у якім шмат недахопаў. Але таму ж спектакль паставілі Адэскам тэатрам, выклікае цікавасць публікі? Па-першае, нам здаецца, што справа тут не толькі ў тым, што музычная камедія —любимы жанр нашых слухачоў, а раматныя гісторыя знаёмства на Варшаўскім фестывалі сьляго індыйскага спявача Фарыды з савецкай студэнткай Ірынкай, іх закаханасьць і пошукі адно аднаго адпавядаюць намайму адчуваньню ідэй гуманізму ў мастацтве і дружбы народаў. Па-другое, папулярнасьць у слухачоў гэтай апэратыўна карыстаецца не толькі таму, што ў ёй ёсьць эпізоды яркія, змястоўныя, якія надзвычай добра ўспрымаюцца (п'еса аб цюльпане, студэнтка вальс, п'еса аб родным горадзе). Паставіўшы адэскай гасцей выклікае прыхільнасьць да тэатра перш за ўсё тым, што мы пазнаёміліся з калектывам, які імкнецца да пошукаў сучаснага рэпертуару і новых форм яго ўвасабленьня на сцэне, імкнецца сва-

ім жыццярэдасным мастацтвам адгукнуцца на паграбаванні савецкіх людзей.

У спектаклі мы пазнаёміліся з групай выдатных прафэсійнаў мастацтва апэратыўна — лаўрэатам Уесааюнага фестывалю тэатраў І. Івановай (Ірынка), заслужаным артыстам УССР Ю. Дынавым (Фарыда), з камедыйнымі акцэрамі, заслужанымі артыстамі УССР Н. Бухарынай (мадам Карасік) і М. Вадзіным (бухгалтэр Захыгалкін), В. Главацкай (эстрадзяна спявачка Андрэева), лаўрэатам Уесааюнага фестывалю М. Дзёміна (Віорыка) і іншымі. Усе яны знайшлі для сваіх героў адпаведныя фарбы, што робіць вобразы жывымі, не п'якатымі.

Шмат цікавых знаходак ёсьць у паставіўшы спектакля, заслужаным мастацтва УССР І. Грыншпуну. Нават пачатак спектакля, калі яго ўдзельнікі ідуць на парадок-сцэну з глядзельнай залы і раздаюць кветкі публіцы, прыцягвае да сябе ўвагу імкненьнем зрабіць усеіх прысутных непарэднымі ўдзельнікамі прыводзіць адзін аднаго, пашырыць кантакт з глядачамі. Хоць трохі і запягнуты, але яркі жанравы малюнак уяўляюць сабой мізансцэны прыводзіць на прыстані з першай дэі, шмат камедыйных мізансцэн у другой дэі (на парадоксе).

Але побач з гэтым, не ўсё ў спектаклі сведчыць аб добрым гусце паставіўшыка (спэцыя, калі Ірынка застаецца ў купальніцы, каб кінуць у ваду, або калі дзяўчыца расправаецца ў басыне). Аслучнае логіка дэючыя ў тым эпізодзе, дзе Фарыды зрывае на прыстані павязку з вачэй пасля апэратыўна. Не мае логічнай сувязі з развіцьцём п'есы вальс-танцавальная сюіта ў трэцяй дэі. Яна ўспрымаецца, як устаўны нумар. Варта было б знайсці лепшую канцоўку для ўсяго спектакля.

Мастаку спектакля І. Файленбогену ўдаліся пэўназначна дэкарацыі рэйда. Цікава ён выкарыстаў асобныя канструкцыі мастацкага афармленьня для трансфармаваньня знадворнага выглядз парадок у партыяна будаванні і наадворот. Пажадана было б знайсці аслонку, каб парадок усе тры дэі і антракты не мільгаў перад вачыма глядачоў.

Дырыжор — лаўрэат Уесааюнага фестывалю І. Кільберг вядзе спектакль музыкальна, добра падкрэсьліваючы лёгкасьць, пруткія рытмы музыкі камедый. Ён уладла акампаіруе спявачам і праводзіць ансамблі салістаў і аркэстра з хорам (хармаістэр В. Макарэвіч). У стылі ўсяго спектакля паставілі танцы Н. Дзёміна. Адэска тэатр музычнай камеды спадабаўся глядачам.

І. ІСНІВІЧ.

Нам пішуць

Піські раёны аддзел культуры правёў чатырохдзёны семінар работнікаў клубоў, бібліятэк, хатчытальна раёна. Удзельнікі семінара абмеркавалі пытаньне абслугоўваньня прафэсійноў палёў у перыяд уборкі новага ўраджаю.

М. БАГДАНАУ.

Міёрскае аддзяленьне Таварства па распаўсюджваньню палітычных і навуковых ведаў правяло ў раённым Доме культуры цыкл публічных лекцыя па пытаньнях выхаваньня дзяцей у сям'і.

Я. ГУРЫНОВІЧ.

Калгаснікі Уваравіцкага раёна наладзілі калектывную пазедку ў абласным цэнтры і прагледзілі спектакль «Неспэрка» ў паставіўшы тэатра імя Якуба Коласа.

С. КЕЙЗЭРАУ.

У Новакаўскім сельскім клубе Вянецкага раёна добра аформлены мантажы «Савецкія адрывы» абавязальства калгасна імя Гастэль, «Савецкія адрывы» абавязальства раёна, «Партыя вядзе да камунізма», «Жыць у міры і дружбе» і інш.

К. КАМЕЙША.

У Новікаўскім сельскім клубе Вянецкага раёна добра аформлены мантажы «Савецкія адрывы» абавязальства калгасна імя Гастэль, «Савецкія адрывы» абавязальства раёна, «Партыя вядзе да камунізма», «Жыць у міры і дружбе» і інш.

К. КАМЕЙША.

дзіць пісьменніка, каб ён пазбягаў дабрых кампазіцыйных прымёў і здробняў, неакрэсленасьці тэм, бо такі шлях вядзе да распаду апавяданьня.

З цыкла лірычных найбольш удалося Алесю Рыльکو апавяданьне «Казя-дэраза». Гэта мініятура аб маленькіх, але яе з цікавасьцю, з лёгкай усмешкай прачытаюць і дарослыя. Радуюць шчырасьць і непарэднасьць інтанацыя, з якімі аўтар падае пазнаньне жыцця чатырохгадоваму чалавеку.

У апавяданні «Вясельны трактар і векамлектная кабыла» можна сустрэць пагрэшаньні супраць логікі: чатыры разы аўтар прадстаўляе героя як Штыльчыка, а ўжо потым (на стар. 60), з гутаркі, даведваюцца яго прозьвішча. Сустрэкаюцца часам і іншыя прыкрасы недагляду. Напрыклад, у апавяданні «Хлеб надзённы» з яго пэўназначна экспансіўна можна даведацца, што буслы прылятаюць з вярхоў раней жаўранка. А ці так гэта?

Думаецца, занадта часта ўжывае пісьменнік аднастайныя «шчыслівыя канцоўкі», якія ў большасьці выпадкаў выглядаюць штучнымі.

Нарысы, якія ўвайшлі ў зборнік, чытаюцца з цікавасьцю, гэтым прычына шодрае прафэсійнаў-мастацкае і асабнасьці, у большасьці з іх — глыбокая праблематыка, востра публіцыстычнасьць стылю.

Найбольш ярка ўсхваляваны публіцыстычны стыль пісьменніка выявіўся ў нарысе «Тыдзень на Віцебшчыне».

Спынімся хоць бы корачэнка на мове твораў А. Рылькі. А мова гэтая багатая, жывая, каларытная. Пісьменнік, нахваліў аднаго свайго героя, у кішэню, як кажуць, па слова не лезе. Як у добрага майстра-муляра хвацка кладацца цагляна да цагляны і афармляецца ў прывабную будыніну, так і ў Алесю Рылькі слова да слова прыганяюцца шчыльна і трапіна, што вельмі рэдка ўдаецца знайсці зазор ці перакос.

Быў час, калі Алесю Рылькі крытыкі папракалі за празмернае ўжываньне дыялектных слоў.

Магчыма, не ўсе з такіх слоў, як «залесіць», «куламеся», «закапыць», «кубуцьчыца», «бэнінуцьчы», «ма-

З увагай да культуры

ПА СТАРОНКАХ РАЁННЫХ ГАЗЕТ

На прамысловых прадпрыемствах, у калгасна і саўгасна рэспублікі ідзе напружаная барацьба за дэтарніовае выкананьне плана самігодкі.

Савецкія людзі ўмеюць не толькі добра працаваць, але і культура адпачываць. Да іх аслонку — мноства культурна-асветных устаноў, кожнасьць якіх штогод узрастае.

Масювы друк у апошні час больш змястоўна і разнастайна расказвае аб арганізацыі і правядзеньні культурнага адпачываньня працоўных.

РАДАСНА ПЕСНІ ПЯЮЦА

П'еса — душа народа. Яна ўсёлае родную партыю, што вядзе нас да светлай будучыні — камунізма, расказвае аб працы і заможным жыцьці, дружбе і каханні савецкіх людзей. Песні спяваюць тысячы калектываў мастацкай самадзейнасьці — у калгаснах, саўгаснах, на прадпрыемствах, у школах.

У газэце «Калектывіст» намеснік сакратара камсамоўскай арганізацыі саўгасна «Ляўда» Чэрвеньскага раёна В. Няхай піша:

У абедзённы час, калі ў дарак на-ступае перапынак у рабоце, можна пагуляць у іх выкананні песні. «Падмакоўныя вечары», беларускую жар-туюню «Касіў Ян канюшню...» За-слухаеся іхнімі галасамі. Спраўды хораша спяваюць дзяўчаты...

Дружны, малады калектыв жы-вёлавады рашыў жыць і працаваць па-новаму, змагаючыся за ганаровае званьне бригады камуністычнай пра-цы.

У самадзейнасьці ўдзельнічаюць 10 дзярак, загадчык жыгёлавадоўчай фармы Аляксандр Жугі. Сюды ўключы-лася і звычайная па кукурузе Раі-са Вернікоўска. Дапамагае праводзіць рэпэтыцыі загадчык Забрыш-кага клуба Іван Бабіч. У рэпертуары хору шмат беларускіх песень. Пад акампаіраваньне баяна Раіса Вернікоў-ская выконвае частушкі «Будзем сёньні кукурузу». Не аднойчы на клубнай сцэне глядзчыца сустра-калі выступленьні гэтых аматараў са-модзейнасьці.

Калектыв мастацкай самадзейна-сьці наладжваюць канцэрты не толькі ў сваіх прадпрыемствах, а ў устано-вах цесноў сувязі з суседзьмі, вы-ступаюць у братах рэспублікаў, у ар-тыстках «Гучыць задорныя песні» іль-чыцкая газета «Савецкае Палес-се» расказвае, як рэдактар і сестра братаў-беларусаў жыгёлавадоўца сьля Сялвечна. Паслухаўшы кан-цэрт артыстаў Лельчыцкага раёнага Дома культуры прыйшлі і калгаснікі Навакоўных вёсак.

ЗАСЛУЖАНАЕ ЗВАННЕ

Адому са старэйшых драматыч-ных калектываў клуба прамакапера-цы Бабурыска прысвоена ганаровае званьне Народнага тэатра. Рэжысэр тэатра Б. Шурын на старонках баб-руйскай газеты «Камуніст» расказ-вае, што сьлімі драматычнага калек-тыву за 11 год паставілі звыш 30 п'есаў: «Пірачкі Крэмля», «Платон Крэмля», Карнейчыка, «Зям-ны рай» Васільева, «Без віны віна-ваты» Астроўскага, «У пошуках ра-дасьці» Розава, «Паларыч-кветка» Козела, «Варабанчыца» Салыскага і інш.

Некаторыя аматары тэатральнага мастацтва працуюць у калектыве з дня яго стварэння. Сярод іх Б. Расін, М. Магілянскі, А. Селіновіч, Л. Ка-місарчык і інш.

У хуткім часе калектыв Народна-га тэатра пакажа бабруйскаму гляд-чам новае спектакль у п'есах «Дзэр-кась» Русога і «Поэзія каханьня» Астроўскага.

ЗА ТЫДЗЕНЬ

Браслаўская раённая газета «Зва-зда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калек-тываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень. Нядаўна газета паведамля-ла, што ў цэнтры буйнешага ў раёне калгасна імя Леніна праведзена свя-тэ пэні калгаснікаў і сельскай інтэ-лігенцыі Сялодзавіцкага і Дуброў-скага сельсаветаў. У гэты ж дзень

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

Браслаўская раённая газета «Звазда» часта змяшчае нікі матэрыялы аб рабоце устаноў культуры і калектываў мастацкай самадзейнасьці за тыдзень.

ЭСТЭТЫЧНЫЯ ВЕДЫ — НАСТАЎНІКАМ

У Мінскім педінстытуце імя Гор-кава ў 1949 г. дацэнт Л. Сагароў ар-ганізаваў мастацтвазнаўчы гурток. За гэты час дзесяткі будучых педаго-гаў і бібліятэчных работнікаў наву-чыліся разумець выяўленчае мастац-тва, многія сталі актыўнымі яго пра-пагандаістамі. Усе з удзячнасьцю па-мятаюць кіраўніка гуртка — чалавека, які гораха любіць мастацтва.

...Прыгатавацца першая лекцыя Л. Сагарова да гурткаўдаў — «Як глядзец і разумець творы жывапісу». Шчыра ўсхваляванасць лектара пе-радаецца слухачам. На экране дэман-струюцца праз эпліяскоп карціны Рэіна, Сурыкава, Левітана, Ігнатэна, Тракава, Сяргея Герасімава... Для большасці слухачоў гэта першае са-праўднае знаёмства з творамі жыва-пісу. Праз шмат год, наведваючы леп-шыя карцінныя галерэі і музеі краі-ны, былыя члены студэнцкага гурт-ка не забудуць першыя пасяджэнні, як не забываецца першая самастойна прачытаная добрая кніга...

Лекцыі ў гуртку хутка набылі ма-савы характар. Быў распрацаваны план, размеркаваны паміж студэнтамі тэмы дакладаў, перш за ўсё аб твор-часці мастакоў-перадзвіжнікаў і вы-датных майстроў савецкага мастац-тва.

Рыхтуючыся да дакладаў і іх аб-меркавання, члены мастацкага гуртка чытаюць многа кніг і артыкулаў з часопісаў па мастацтве, праглядаюць альбомы рэпрадукцыяў. Усё гэта не толькі знаёміць моладзь з мастац-твам, але і прыучае да самастойнага падбору матэрыялу, выхоўвае навькі навукова-даследчай працы і ўменне выступаць перад аўдыторыяй.

У тэматычнай рабоце гуртка ўсе гады асноўна ўвага аддзецца азна-ямленьню з рускім класічным і савец-кім мастацтвам, з асноўнымі пляхамі яго развіцця і творчасцю выдатных майстроў. З вялікай любоўю быў падрыхтаваны студэнткай Наташай Кітовіч даклад пра выдатнага май-стра рускага гістарычнага жывапісу Сурыкава. Зараз Н. Кітовіч працуе бібліяграфам у Віцебску.

Студэнты знаёміцца з творчасцю выдатных зарубіжных мастакоў: Леанарда да Вінчы, Рэмбранта і інш. У мінулым навучным годзе гурток ставіў мэтай вывучэнне зарубіжнага мастацтва па асноўных этапах яго развіцця, знаёмства з асноўнымі сты-лямі ў мастацтве: раманскім, гатыч-ным, барока, класічным і г. д.

Цыкл гэты пачаўся лекцыяй Л. Сагарова «Мастацтва старажытнай Грэцыі эпохі росквіту». Вялікую ціка-касць з боку аўдыторыі выкліка-юць даклады агляднага характару. Так, члены гуртка выступілі з на-ступнымі дакладамі: «Вобраз Леніна ў савецкай скульптуры», «Дэкада бел-ларускага мастацтва», «Дзеці ў рус-кім класічным і савецкім жывапісе», «Мастацкая ілюстрацыя ў беларускай дзіцячай кнізе», «Жывапіс і скульп-тура БССР у пасляваенны перыяд», «Фальклорныя матывы ў творчасці Васняцова», «Архітэктура новага Мінска», «Вобраз моладзі ў сучас-ным савецкім жывапісе» і інш.

Асабліва добра падрыхтавалі да-

многа зеляніны, якая прываблівае і толькі. Розныя, з дазволу сказаць, буйнаваты не ўласцівы нашаму су-часніку, і шкада, калі яны, гэтыя бу-шаваныя, маюць месца ў характары аўтара. Раю неадкладна пазбавіцца ад гэтых заган.

Чытаем далей:

Нуды — няма! І дум — няма!
З вясной прыйшла любоў сама
Да іх (1), з кім я вітаюся.

Што нуды няма — гэта добра, а што дум няма — непараўнава траге-дыя для пазта. Спраўды, у вершы мы не сустракаем гэтых, з дазволу сказаць, дум. Звярніце ўвагу на апошнія два радкі. Толькі з вясною прыйшла любоў да людзей. А зімою, летам, восенню, значыць, яе не было зусім? Нішто сабе лірычны герой! Ганьба!

З кім павітаюся лшч,
Да сэрца прыгарну.

Акуль пазт ведае, з кім яму заўтра дэядзятка вітацца? А калі гэта будзе п'яніца або хуліган? Што ж, і яго гарнучь да сэрца? Урашэ-рці, незразумелае ўсабараваньне.

І, нарэшце, апошняе:

Са стых вада (1), вада цяжэ,
А я — ллю вясну.

Як той казаў: у агародзе бузіна, а ў Кіеве дзяльзьяк.

Думаецца, што гэтыя спілныя заў-вагі пойдучы на карысьць аўтару, які ніколі не павінен забываць, што «пазія — тая ж дзячына радзья».

Крытык прачытаў мне гэтую рэчэ-нію, каб я выказаў свае заўвагі. Я сказаў:

— Мо' яно і так... Я невядлікі знаў-ца пазіі... Але рэдактар лічыць, што гэты пазт вельмі таленавіты... Яны нават на рыбацку радню ездзяць...

— Што вы кажашце? — спыхаўся крытык. — А мне казалі... Праз дзень ён прынес у рэдакцыю новую рэчэнію:

ШПАКІ ЗВІНЯЦЫ
Адзначаючы актуальнасць тэматы-кі, нельга не адзначыць багатай эстэ-тычнай палітры пазта пры распрацоў-цы вясновай фактуры. Настройвае першы ж сказ:

Звіняць над горадам шпакі,
Спяваюць аб вясне.

Імяна над горадам, а не ў го-радзе, як сказаў бы чалавек, пазбаў-лены пазтычнага ўспрыняння свету. Адрэзу адчуваецца шырыня, прастор тая акалічэнасць, што горад мае

СУВЕНІРЫ З КЕРАМІК

СТАРШЫНЯ ЖАНОЧАГА САВЕТА

Другі год, як у калгасе імя Куйбышава зніклі факты грубых і зневажлівых адносін хлопчаў да дзяўчат, не сустрачэнняў іх тут не толькі п'янага, але нават і падвыпіўшага чалавека. І калі пра ўсё гэта расказвае старшыня калгаса Антон Сяргеевіч Скудны, ён з асаблівай павягай прыгадвае імя маладой настаўніцы Веры Міхайлаўны Ткачовай. Між іншым, старшыня не называе яе імя па бацьку і прозвішча, а проста кажа: «Наша Верачка».

Калгаснікі расказваюць: — Наша Верачка дамагалася таго, што ў вёсцы няма самагонных апаратаў.

— Былі і ў нас хлопчы-хуліганцы, але перад нашай Верачкай адступіліся. Яна іх так паўчывала, што адразу за розум узлілася.

— Гэта па яе клопатах цяпер рэгулярна ставіцца кіно для дзяцей. І ўсе сем'і з'яўляюцца падпісчыкамі на газеты і часопісы.

— А цяпер пайшла да брыгады першай брыгады. Вось той будзе выкручываць. Усё ў яго рукі не даходзяць, каб хутчэй адкрыць яслі.

— Разумніца наша!..

Пасля такіх шчырных і цёплых слоў старшыня жаночага савета калгаса імя Куйбышава Вера Міхайлаўна Ткачова ўвайшла чамусьці жанчынай пажылога ўзросту, баявой, настрыданай.

І вось даялося пазнаёміцца з Верай Міхайлаўнай. Перад намі была маладая дзяўчына з прыгожымі тварам і вачыма.

— Гэта было два гады назад. Вера Міхайлаўна павольна ішла па вёсцы з маленькім чамаданчыкам у руках. Дзяўчына думала пра тое, што на гэтых вясковых вуліцах, па якіх бегалі вясковыя дзеці, вельмі пыльна, і я прыгожа было б, калі б я кожнага дома півлі сады і кветкі. Думала пра тое, што трэба для дзяцей спецыяльную летнюю пляцоўку арганізаваць, валебольныя і футбольныя мячы патрабавалі. За дзень наладжаны адначынак дзяцей Вера Міхайлаўна ў думках дакарала настаўніцу, якая прапавала тут да яе прыходу.

Раптам з аднаго двара пачуўся крык. Выбегла жанчына з дзіцею на руках, раскулачаная, залпанная, а ўслед за ёю гнаўся і пяны мужчына. Вера Міхайлаўна адразу кінулася да яго і затрымавала сваімі маленькімі рукамі. На ўсё вуліцу яна крыкнула:

— Стойце!..

Пяны мужчына адступіў перад незнамай дзяўчынай, не вытрымаў яе праніклівага погляду, толькі адыходзячы, злосна сказаў:

— А табе якая справа? — і выляўся.

— І лаяцца не маеце права! — цвёрда завяла дзяўчына.

Вера Міхайлаўна ішла далей сваёй дарогай і думала, навошта дала згоду пакінуць раённы цэнтр і сярэдняе шкоду, дзе некалькі год прапавала старшай п'янерважатай і ніколі брыдкага слова не чула, навошта яна згадзілася ехаць у гэтую далёкую Барсукоўскую пачатковую школу.

Так часам думалася. Але яна была ўпэўнена, што і тут, у Барсуках, як і ўсюды ў нашай краіне, людзі добрыя, працавітыя. А калі ў каго і ёсць недахопы, дык іх трэба выкарчоўваць. Для таго ж яна вучылася, каб несці культуру і веды сваім народу.

Увечары маладая настаўніца выступіла перад калгаснікамі на сходзе. Яна гаварыла пра той ганебны факт, сведка якога была. Настаўніца заклікала грамадскасць калгаса весці раўнуцую барацьбу з п'янствам і рэлігійнымі забаванямі.

Маладую настаўніцу ў калгасе адразу прыкмецілі. Хутка яна ўзначаліла выпуск калгаснай насеннай газеты і спецыяльным сатырычным лістом.

Вечарамі часта прыходзіць жанчыны ў школу, каб пагаварыць з Верай Міхайлаўнай пра сваю работу, параіцца і пра сямейныя справы. Жанчыны часта сыходзілі па пытаных самі і быць, аб выхаванні дзяцей, якія чытала маладая настаўніца ў калгасным клубе.

І дзяўчаты і жанчыны сталі ёй даяраць самае патаемнае, самае задуманае.

Аднойчы зайшла гаворка, што трэба стварыць калгасны жаночы савет і выбраць старшыню. Нікога не здзіўляла, што адна са старэйшых калгасніц Барвара Рыгораўна Печань прапавала кандыдатуру Веры Міхайлаўны.

Калгасны жаночы савет працуе менш года, але многа добрых спраў ёсць ужо на яго рахунку. Зімой член савета Алена Назарчык заўважыла, што пошл гаспадыні выкідаюць на вуліцу. Пра гэта яна расказала Веры Міхайлаўне. Адразу сабралі савет, абмеркавалі, затым накіраваліся па вёсках калгаса праводзіць сходы сярод жанчын. Пастанавілі, каб у кожным доме былі зведзены скрынкі для збору пошты. На адным пасяджэнні жаночага савета зайшла гаворка аб культурным адначынку калгасніц. Жанчыны савет разам з камсамольцамі ўзяліся навести парадку ў клубе. У першую чаргу яны паклапаніліся ўціхамірыць хуліганнаў. А цяпер і хор вядзіць з калгаснай сімф. вядуца, і дэкламатары ёсць, і танцоры знайшліся. Добрыя вёсцы культурнага адначынку калгаснікаў сталі часта праводзіцца ў сельгасарні імя Куйбышава.

Аднойчы член савета свінкара Марыя Біруліна загаварыла аб тым, што мала дзяўчат працуе на ферме, і гэта нядроба. Разам з камітэтам камсамола жаночы савет вырашыў накіраваць на работу ў выблагадоўную дзесяць дзяўчат, якія закончылі сямігадовую і сярэднюю школы.

Разнастайныя пытанні гаспадарчага і культурнага жыцця вёскі абмеркавалі жаночы савет пад кіраўніцтвам Веры Міхайлаўны. Быў выклад, калі адна бабулька пакінула ў дарослыя сыны і дачкі. Спасылалася, што яны вельмі заняты і жыцьцё ўжо самастойна. А старая хворая засталася без догляду. Дачку запрасілі на пасяджэнні жаночага савета, пасарамацілі яе след. Напісалі ў горад пісьмо сыну і яшчэ паведамілі пра гэта і ў заўком праўдывства, дзе ён працуе. І самі суеслі на даручэнні савета часта сталі заходзіць да старой калгасніцы, дапамагаць ёй.

Гэта толькі невялікая частка тых добрых спраў, якія робіць у калгасе імя Куйбышава Біраўскага раёна маладая настаўніца Вера Міхайлаўна Ткачова разам з членамі жаночага савета.

М. БЕРАЗІНСКІ.

НАВІНЫ МАСТАЦТВА

У Мінску, у Палацы культуры прафсаюзаў, выступіў ансамбль народнай танца Дома культуры Латвійскага рэспубліканскага савета прафсаюзаў, які паказаў беларускі, латышскі, рускі, эстонскі, беларускі, фінскі і іншыя танцы.

На задку: латышскі танец «Рутца ветнас».

Фота У. Крука.

ПЛАКАТЫ НАШЫХ СЯБРОЎ

Беларуская таварыства друмы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі і Саюз мастакоў БССР часта арганізуюць выставы работ мастакоў краіны народнай дэмакратыі. Работы нашых сяброў заўсёды прыцягваюць увагу грамадскасці распаўсюлі. Рабочыя, служачыя, студэнты з ахвотай наведваюць выставы.

Так адбылося і дзямі. У салон-магасіне ў Мінску адкрылася выстава сатырычнага плаката Румынскай Народнай Рэспублікі. Тут прадставілі на дзямі агледу каля 50 плакатаў. Многія з іх прысвечаны сяміналізму і рэлігійнаму жыццю румынскага народа. Таматка работ вельмі разнастайная. Тут малюць, якія вырываюць гультай, боракараў, крытыкуюць коснасць, занаяства. Вліная серыя плакатаў прысвечана барацьбе за мір, выкрыццю імперыялізму, з густам зберылі малюць А. Пучава «Жонка згубленае зерне згубленае грошы», «Лядан», А. Поха «Яма яго», «На плаванні», В. Мундуну «Цяпер пакрытычым начальства», І. Роса «Які гораў», Е. Тару «Гор Андыану», І. Ляснос і многія іншыя.

НА ЗДЫМКУ: плакат Д. ДАМАДЗІЯНА «Сямігадовы план СССР (Капіталіст: Спініце яго! Час працуе на камуністаў!».

Літаратурны вечар

Дубровенская раённая бібліятэка правяла літаратурны вечар «Савецкая жанчына, слава табе!»

Супрацоўнікі бібліятэкі тт. Саўчанка і Іванова зрабілі агляд мастацкіх твораў, прысвечаных вобразу савецкай жанчыны. У абмеркаванні твораў прынялі ўдзел чытачы бібліятэкі.

Затым дэманстравалі дакументальны фільм «Дочкі Расіі».

А. МАЦЫЛІВІЧ.

Семинары работнікаў дзіцячых бібліятэк

Шмат аб чым новым, цікавым даведаліся работнікі дзіцячых бібліятэк вобласці, якія пабывалі на трохдзённым семінары ў Магілёве.

Бібліятэкары праслухалі даклады на тэмы: «Задачы дзіцячых бібліятэк вобласці ў святле пастановаў ЦК КПБ «Аб мерах па далейшым палепшэнні выхавання дзяцей», «Работа дзіцячых бібліятэк у сувязі з падрыхтоўкай да 40-годдзя ЛКСМБ» і іншы.

Удзельнікі семінара абмяняліся вопытам па прапагандзе дзіцячай кнігі.

ДЛЯ САВЕЦКАГА ЧАЛВЕКА

Такую назву атрымаў новы прадукт, тэхналогія прыгатавання якога распрацавалі навуковыя супрацоўнікі даследчага інстытута харчовай прамысловасці БССР. Гэты далагічны будзе рыхтавацца з бульбы.

Вас цікавіць кулінарыя чыпсы? — прытаецца малодшы навуковы супрацоўнік Гіна Ямаўскага. — Калі ласка, бульбу будзе наразіць тоненькімі кавалачкамі і смажыць з розным спецыямі: цукрам, какао і іншымі ароматычнымі рэчывамі. У гэтым выглядзе чыпсы нагадваюць далагічны або лічанне, вядомае пад назвай «хрушчусь».

Атрыманне новых прадуктаў — не адзіная праблема, якой займаюцца супрацоўнікі навукова-даследчага інстытута. У лабараторыях распрацоўваюцца адна з галоўных праблем — павышэнне якасці і спажывучых рэчываў кансерваў, сокаў, хлебных прадуктаў. Вядома, што адным з галоўнейшых фактараў у харчаванні чалавека з'яўляецца вітамін «С», які знаходзіцца ў асноўным у расліннай стравае. Аднак пры тэхналагічнай апрацоўцы прадуктаў частка вітамінаў стравае. Да гэтага часу калі ставіліся толькі штучнай вітамінізацыяй, іншымі кажучы, папаўненнем страчанага. Але вось цяпер навуковыя супрацоўнікі вынайшлі новы ме-

тад апрацоўкі садавіны, гародніны і мясных прадуктаў — ультратраўма. Асаблівасць гэтага метадру не толькі ў значным захаванні спажывучых якасцей, але і ў зніжэнні розных мікраарганізмаў.

Вучоныя інстытута хвалюць так званую праблема бяжка. Вядома, што найбольш бяжкоў у прадуктах станаюць адбывацца на ўмацаванні здаюча чалавека. У сувязі з гэтым вядуцца даследаванні некаторых беларускіх гатункаў ажожа. З сямі гатункаў якія высваваюцца ў БССР, больш за ўсё мае бяжкоў Гатунка «Партызанскае» — 9,38 працента. Гатунка «Навабыцкоўскі» мае бяжкоў 7,80 працента. Навукова-даследчы інстытут прапавалаў гэтыя гатункі для выпечкі хлеба.

Добрых поспехаў дамагліся супрацоўнікі інстытута ў ўдасканаленні крухмала-патэчнай прамысловасці. Калі раней цыкл атрымання крухмала працягваўся 18—20 гадзін, дык цяпер дзе — тры гадзіны. Вядуцца таксама цікавыя даследаванні па вывучэнні тэхналагічных якасцей цукровых буркоў беларускіх гатункаў.

Якую б праблема не распрацоўвалі супрацоўнікі інстытута — кожная з іх мае мэту: палепшыць дабрабыт савецкага чалавека.

В. ПЯТРОЎ.

БУРЖУАЗНАЯ МАРАЛЬ

«ДАСЯГНЕННІ МЕДЫЦЫНЫ» З ЗАРУБЕЖНАГА ДРУКУ

Парыжскі ўрач-кардыёлаг Элье Банзалак ужо шмат год займаецца праблемамі ўзаемазвязі мастацтва і медыцыны.

Як уплывае стан сардэчна-сасудзістай сістэмы мастака на яго творчы метад? Ці можна кіраваць творчым працэсам? — вострыя пытанні, над вырашэннем якіх дамоўце сабе галаву гэты вучоны муж.

Пацыентамі Банзалакі з'яўляюцца амаль выключна мастакі розных новаў «напрамаў». Аднак толькі адна частка іх налічваецца каля 70. На працягу раду год гэтыя людзі знаходзіцца пад наглядом Банзалакі. У іх рэгулярна правяраецца работа сэрца, вымяраецца крывяны ціск. Атрыманна дзённая старанна сістэматызуюцца і вывучаюцца, і на іх аснове доктар Банзалак спрабуе «прастудыраваць» творчы метад кожнага мастака. Ён «куставаў» што захаванне сардэчна-сасудзістай сістэмы немінуха прыводзіць мастака да змены яго манеры адлюстравання рэчаіснасці, да «новых» напрамкаў у мастацтве, галоўным чынам да абстрактнага.

Згодна яго тэорыі, кожнаму новаму «напрамку» ў мастацтве — абстрактнаму, суррэалізму, экспрэсіянізму, дададзім і іншым «ізмам» — адпаведна пэўна парэшанні дзейнасці сардэчна-сасудзістай сістэмы. Найбольш парэшанні ў дзейнасці сэрца і найвышэйшы крывяны ціск «прымушае» мастака змяніць абстрактнаму напрамку. Крху менш парэшанні дзейнасці сэрца «выклікае» мадэрнізм. Затым у строгай паслядоўнасці ідуць экспрэсіянізм, дададзім і іншыя «напрамкі».

Аб выніках сваіх «даследаванняў» доктар Банзалак паведамляў свету з трыбуны кангрэсу вучоных кардыёлагаў, які адбыўся нядаўна ў Рыжэ. Сваю «тэорыю» ён падмацаваў нязліма рад прыкладаў. Так, аднаўніц адфіцэнт у 57-гадовам узросце захварэў гіпертаніяй. У яго рэзка павысіўся крывяны ціск. «Простым вынікам» захварвання з'явілася ў рэстаране і заняўся абстрактным жывапісам. Банзалак і дапамог розных лекавых сродкаў адолець трохі знізіць крывяны ціск, і пацэнт тут жа змяніў свой творчы метад: ад абстрактнаму ён перайшоў да экспрэсіянізму. «У гэтым жа выніку» карцеваў Банзалак і перайшоў у чым не ўступіць Чыкага, гэтай агульнапрызнанай «сусветнай сталіцы» гангстэраў.

У апошні час, пераймаючы сваіх амерыканскіх «калег», гангстэрскае банды Японі аб'ядналіся ў адзіную магутную арганізацыю. Гэтая арганізацыя мае «сваіх людзей» сярод уплывовых палітычных дзеячоў, дэпутатаў парламента. На службе ў гангстэраў стаіць дзесяткі адвакатаў, гатовых «выручыць» любога злучэння, калі ён выпадкова трапіць у рукі прасавуддзя. Між іншым, выпадкі, калі гангстэры трапляюць у рукі паліцыі, надзвычай рэдка.

Дзім'і ў Токіо група гангстэраў сярод белага дня разрамаля друкуючы, дзе друкавалася газета, якая «адважліва» змяшчала артыкулы, накіраваны супраць гангстэраў. Бандацыя сававалі літатывы і рэдакцыяныя машыны і надоўга вывелі друкуючы са строю. Паліцыі, як і звычайна ў такіх выпадках, знаяшці вінаватых не ўдалося...

У ПАГОЅІ ЗА СЕНСАЦЫЯЙ

На працягу апошніх год у разе краіны свету гастраліравалі «дзееі мора» — дзве маленькія амерыканскія дзяўчыны, якія павалі і нярылі такія нібы вада баялі іх роднай стыхій. Выступленні «дзееі мора» ўсюды выклікалі сенсацыю і вядома, прыносілі немалы даход бацьку, які з'яўляўся тэрэрам і арганізатарам гэтых выступленняў. Бацька пачаў чаму чыць дзяўчынак плавальна раей, чым яны навучыліся хадзіць. Навучанне ялося па наступнаму метадру: дзяўчынак кідалі ў ваду, і як толькі яны пачыналі захлынацца, іх выцягвалі, і ўсё паўтаралася спатку. Калі дзяўчыны навучыліся плаваць, іх па-

чалі прымушаць нярыць і скакаць у ваду з вышы. Як пры дрэсіроўцы жывёл, дзяўчынак заахвочвалі ласунак, калі нумар удавалася і бязьлітна білі, калі заданне не было выканана. Амерыканскія тэлебачанне і бульварны друк, паляккі на сенсатыв, падрабязна асвятлялі кожнае «дасягненне» гэтых «дзееі мора». Хутка бацька накіраваўся з імі на гастролі па розных краінах. Дзяўчыны скакалі з 11-метровай вышы, прапалі дзесяткі метраў пад вадою. Аднойчы бацьку заахвочвалі ўстанавіць новы «рыкорд», і ён прымушў адну з дзяўчынак прапаліць пад вадою ўвесь вялікі басейн. Вялонас пакарэнна, дзяўчынка папалла. Да канца басейна яна вынырнула, крыкнула і патанула.

Аналагічны выпадак, які паведаваў «Фольксштмце» адбыўся ў Францыі. Тут па тэлебачанню неадразу перадаваліся выступленні дзевяці-месячнага дзіцяці. Бацька рэкламаваў дзіця, які «самага маладога цяжка-атлета свету». Да рук і ног малага, якое яшчэ не навучылася хадзіць, прыязвалі маленькія спартыўныя снарады, і «спартсмен» пад кіраўніцтвам бацькі рабіў розныя «практыкаванні».

Як і ў гісторыі з «дзееі мора», бацька гэтага «юнага цяжкаатлета» меў толькі адну мэту — выклікаць сенсатыв і атрымаць як мага больш грошай. Зарабеў і жыццё дзіцяці пры гэтым не адтрымаваў ніякай роі.

ЛЯКАРСТВА АД ХВАРОЇ, ЯКІЯ НЕ ІСНУЮЦЬ

Цяжка знайсці іншую галіну амерыканскай прамысловасці, дзе пры нязначных затратах можна было б атрымаць такія прыбыткі, якія атрымліваюць фабрыканы, што выпускаюць лекарыствы. Нядаўна спецыяльная сенсатыва камісія займалася пытаннем прыбыткаў фармацэўтычных фірмаў.

Вось некаторыя дзённая са справаздачы гэтай камісіі, апублікаваныя ў амерыканскай газеце «Уоркер». Сабелкошт ста таблета «спрацінало», што выпускаецца фірмай Шырынга, складе адзін доллар 57 цэнтаў, Уласнік аптэк плавій фірма на 17 цэнтаў 90 цэнтаў за кожную ста таблетаў, і да пакупніка гэтыя таблеткі даходзіць па цане 29 цэнтаў 83 цэнтаў за сотню.

Пакольні большасць новых лекаў сродкаў не вытрымлівае працяглага захавання, дык фармацэўтычныя фірмы падакупаюць урачоў, каб ты прызначалі хворым як мага больш розных лекарыстваў, якія хутка псуецца, нават калі ў іх няма ніякай неабходнасці. З сенсатыва справаздачы вядома, што фабрыканы лекарыстваў маюць каля 15 тысяч агеантаў, задачы якіх — «пераканань» урачоў выкарыстаць тое ці іншае новае лекарыства. А гэта ход ідзе і ўтаварванне «спэц. а» — гэта дзівер у Амерыцы называюць усялякую сістэму пакупку з мэтай выгады абых прадуцтваў або атрымаць добры заказ.

На рэкламу і «падарункі» ўрачам якія прызначаюць хворым лекарыствы гэтай фірмы, траціцца штогод каля 300 мільянаў долараў, гаворыцца далей у справаздачы. Каментаруючы сенсатыву справаздачы, «Уоркер» піша, што гэтая сума пераўвася асігнаванні ўрада на ўсе 85 мільярдных каледажы ЗША.

З кожным годам усё павялічваецца колькасць так званых «патэнтаваных» лекарыстваў. Спосаб іх вырабу фірма трымае ў тайне, затое ўсёляк рэкламуеца водгукі розных «навукоўчых» таварыстваў аб «вывучэнні» гэтым «судна-лекарыствам». У большай частцы «патэнтаваных» лекарыстваў з'яўляюцца амерыканскія лекарыствы, якія павалі і нярылі такія нібы вада баялі іх роднай стыхій. Выступленні «дзееі мора» ўсюды выклікалі сенсацыю і вядома, прыносілі немалы даход бацьку, які з'яўляўся тэрэрам і арганізатарам гэтых выступленняў. Бацька пачаў чаму чыць дзяўчынак плавальна раей, чым яны навучыліся хадзіць. Навучанне ялося па наступнаму метадру: дзяўчынак кідалі ў ваду, і як толькі яны пачыналі захлынацца, іх выцягвалі, і ўсё паўтаралася спатку. Калі дзяўчыны навучыліся плаваць, іх па-

тар, пасадзіў жанку і дачку і вьехаў за вароты. Аркстрэ па ўмоўленаму знаку Анто Барабанчычка рушыў услед і зайшоў «інтэрнацыяналь».

— Ну, нарэшце, здаўся — пазіраў і аном каператэры, глядзячы, як Драган, ні жыць ні мёртвы, скіроўваў калёсы да гаспадарчага двара каператэрыта.

— Рухнула апошняя крэнска капіталізму! — весела махнуў калатушкы Барабанчыч. Але раптам ён перамяніў ў твары.

— Вось табе і ру! — усклікнуў ён і калатушкы выпала з яго рук! — Ды гэты ўпарты зноў нешта задумаў!..

А Драган аглянуўся, усміхнуўся, і махнуў пугай у бок суседняй вёскі.

— Там, у Жаблянах, уступіў ў каператэру, а тут... Вось вам! — ён паказаў дулю, сцэбанаў пуго жыўнелю, нібы баяўся, што музыка зноў прыгне яму ўслед. Зямля яго была блізка да Жабляна, ды і жонка была з той вёскі.

Анто Барабанчычка, анамолены, стаў ля варты каператэры. Апошні аднаосабнік здаўся — гэта так, але метад яго агітатыв лічыў чорт! Музыканты маўчалі — колькі начэй прапаля дарма!

— Няхай грывне песня дружба... але там, а не тут, — падняўся з калёс Драган Вішля і заспяваў песню, якую вучыўся за доўгія ночы, але раптам перастаў і заліўся смехам. Пасмяяўшыся, колькі хацеў, ён штурхнуў пад бок жанку і дачку, сеў, сулакоўшыцца, на калёсы, і ўсе ўтраіх заспявалі песню ціха, з захапленнем.

А праз год, калі музыканты даўно ўжо адмовіліся ад свайго метадру агітатыв, Драган Вішля сам паслаў па іх, каб з музыкар вярнуцца ў родны каператэру.

— Ну і Драган, — глядзёў на яго здзіўлены Анто Барабанчычка.

Пераклад з балгарскай мовы.

Галоўны рэдактар Янка ШАРАХОВСКІ. Рэдакцыйная калегія: Зіор АЗГУР, Аляксандр БУТАКОЎ, Кастусь ГУБАРЭВІЧ, Васіль ІВАШЫН, Аркадзь МАРШІНОВІЧ (адказны сакратар), Пятро ПРЫХОДЗЬКА, Раман САБАЛЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), Мікола ТКАЧОЎ, Іван ШАЦІЛА, Рыгор ШЫРМА.

Калектыву рэдакцыйнага савета «Беларусь» выказвае спачуванне супрацоўніку рэдакцыі КУДРАЦКАВУ І. Ф. з прычыны смерці яго бацькі.

У ПАРТЫ

Драган Вішля вярнуўся пад вечар з агарода ўвесь запанчаны грабею — ад парпаных пятак да ўскулачаных, вышываных на сонцы валасоў і абветраных, запяляюцца твару.

— То можа б памысь. Драйко! Глядзі, як ты ўпэкаваў, бы той буйвал, — падскочыла да яго адразу жанка — маленькая, рухавая, з прывабным тварам кабета.

— Так і часты! — адказаў ён суха, трохі нават непрыязна і сеў за нізенькі круглы стол. Ён сэрбануў колькі лыжак крўніку і адразу ж адсунуў талерку ад сябе:

— Ты мне гэтак бурдоў усё нутро абліліш — аж кіпшы!

— Дык ты ж толькі ўчора ляўся, што падала халоднае!..

— Учора мне падобалася гарачае, сёння — халоднае, — адказаў ён ўпарта, сэрбануў лыжы раз за раз і ўстаў.

— Ці не атывалі цябе зноў каператэры? — здагадалася жанка, але ён прамаўчаў. Паваліўся на ложка, змораны, і заснуў. Тады нібыта ён пацучу даламкую музыку, спяўа гэта было прыемна — смачнейшы быў сон. Але пасля музыка пачала злаваць яго, і прагнуўшыся, як ён ні стараўся, але, заснуў болей не мог. Стаў прыслухоўвацца — на вуліцы сапраўды грала музыка.

— Хм!.. Ну, і малады і ноччу не спіць, — павярнуўся ён спіной да акна, накіраўся з галавой, але музыка не змаўкала.

Ён кашлянуў, абяперся на ложка і завіруў у акно. На вуліцы быў цылы аркстрэ, ён, звадаўся, засеў на ўсю ноч. Месяць ярка свяціў, і можна было разгледзець кожнае дрэва, кожны камень. Драган пазнаў музыкантаў — усіх як аднаго. Сярод іх ён убачыў і сына старшын гаспадаркі Міткі, які частаком праводзіў дамоу іх Ланку.

— Для найшай грашы, старшынца! — падамуў ён сабе і, павольна і трохі, узбудзіў жанку: — Скажы сваёй дачцы, каб стрымала гэтых шалёных, а то ў імя распухла галава!

— Скажы ёй сам, — азвалася з-пад коўдры жанка. Музыка грывнула яшчэ мацней. Ён царпеў, царпеў і расчынуў акно.

— Эй, вы! Сіхніце — а то шчокі лопнуць. Ідзе частавацца за грошы таго, хто